

Karlstad 7 maj 2020

Nulägesbild – Hur mår det värmländska näringslivet med anledning av Corona?

Alla vi som arbetar på Handelskammaren har under den senaste tiden haft personliga samtal med nästan 1100 företag i Värmland. Vi har pratat om hur ni medlemmar mår, er situation och vad ni behöver hjälp med. Nedan följer en sammanställning av samtalen fördelat på olika branscher. Sammanställningen ska ses som en samling av röster. Det är en "ögonblicksbild". Den femte i ordningen.

Som vi alla vet är vi i ett läge där vi behöver kavla upp ärmarna och hjälpas åt. Vår förhoppning med denna sammanställning är att vi ska ha en gemensam och bred bild över hur det ser ut hos företagen och vad vi tillsammans kan göra för att göra situationen bättre. Här och nu, alltså idag, och på lång sikt.

Den generella bilden

- **Alla företag påverkas av Corona.** Men på olika sätt beroende på bransch, på vilka kunder dom har eller på vilken marknad de levererar till. Och ibland också beroende på vart företaget är lokaliserat. Oavsett detta har dock alla det gemensamt att de måste hantera oron i samhället och oron hos sina egna medarbetare. **Dock går många företag fortsatt bra.**
- Den kaotiska känslan som många har upplevt under de senaste veckorna, såväl privat som professionellt, verkar ha lagt sig lite och en **viss annan sinnesstämning** anas. Några uttrycker en **försiktig hoppfullhet** kring att delar av Europa nu börjar öppna upp men andra undrar samtidigt om det är nu smittan kommit till Värmland på riktigt?
- **"Alla pratar framtid"**. Många är oroliga för vad som händer på lång sikt och osäkerheten kopplat till den ovissa tidsaspekten skär genom alla branscher, påverkar handlingsutrymmet och **skapar en förlamning**. Flera tror att krisen kommer få **ökad branschspridning**. Många har svårt att sälja här och nu vilket resulterar i en osäker beläggning till hösten.
- Många pratar om behovet om stöd men lika ofta hör vi röster som säger att **samhället inte får stanna upp**. Vi måste fortsätta göra och fortsätta bygga.
- **"Det handlar om att övervintra"**. Man drar ner på kostnader, senarelägger investeringar, har inköpsstopp och nyttjar befintliga lager. Kunder ställer in, avvaktar och satsar istället på nästa år. Även där det fortsatt går bra märks ett avvaktande beteende.
- Mycket fokus på **omstart och omställning**. Några pratar om att det **inte längre är en kris utan ett nytt normaltilstånd** där nya affärsplaner behöver tas fram. Några pratar om att de har tvingats tänka nytt, och fått den positiva följden att verksamheten effektiviserats och förbättrats. Vissa, som har den ekonomiska möjligheten, satsar på att internutbilda medarbetare nu när man har mindre att göra.

- **Svårigheten att hitta rätt dragläge.** "Vi gasar där vi kan och bromsar där vi måste". Hur många vågar man varsla för att ändå stå rustad och redo när det vänder? Många har högre arbetsbelastning än normalt pga nya rutiner men har samtidigt färre medarbetare. Mycket tid läggs också på att behöva "rädda och fixa", sådant som inte heller ger några intäkter.
- **Scenarioplaneringen är minst sagt komplex.** "Man får vara beredd på allt" och hantera och parera både upp- och nedgång. "Vad händer om vi tappar 30 % eller behöver växla upp är delar av ett och samma scenario".
- **Många är hårt belastade** och det är en svår balansgång att hålla sig uppdaterad om Corona och stödpaket, ställa om verksamheten och förbereda sig för att hantera en inbromsning samtidigt som man ska bibehålla service gentemot kund. Många **företagsledare och chefer är slitna** efter att under en extraordinär situation fått fatta, och fortsatt ta, många tuffa beslut. Detta i en roll där man ofta är ganska ensam. Att ha många medarbetare som jobbar hemifrån kräver också mer i ledningsstöd och vissa känner en utmaning i att alla medarbetare inte har kompetens att hantera digital teknik och digitala möten.
- **Solidaritet och värme!** Många sprider klokheter och erbjuder tjänster i en tid där deras tjänster skulle göra god nytta. Många känner också med andra, "jo men det går framåt och rullar på okej, det finns de som det är mer synd om".

Tillverkning

(var vid årsskiftet Värmlands största bransch med 17 433 anställda)

- Företag som drabbades av finanskrisen verkar ställa om och agera oerhört snabbt utifrån tidigare erfarenhet. Likviditet och kassaflöde nämns i var och vartannat samtal.
- Bemanning och produktionsbortfall är fortsatt ett orosmoment även om många rent reellt rapporterar lägre sjukfrånvaro i april än i mars.
- Många upplever fortfarande att efterfrågan finns men allt tar längre tid och vissa ordrar skjuts upp. De som har kortare ledtider upplever stor osäkerhet kring hur det blir efter sommaren.
- Varuflödena fungerar hyfsat, men fler försöker hitta kompletterande leverantörer, gärna i närområdet, för att minska sårbarheten vilket också går i linje med att vissa tror att situationen kommer att skynda på re-industrialiseringen när fler vill producera på hemmaplan.
- Det finns dock en fortsatt oro för vad materialbrist leder till på både kort och lång sikt.
- Eftersom det äts och dricks mer hemma samt att behovet av medicinförpackningar har ökat mår många företag inom **papper och massa** bra.
- De industrier som levererar till **livsmedelsindustrin**, ex de som levererar olika former av trycktjänster på förpackningar, vittnar också om bra tider.
- **Sågverken** vittnar om ett osäkert läge. Särskilt de som är hårt exponerade mot exempelvis England och Frankrike där man beskriver marknaden som helt stilla. Däremot är efterfrågan från bygghandeln i Norge och Sverige stor. "När man går hemma och ser eländet vill man ju gärna bygga om".
- Några av de **skogsföretag** som levererar till sågverken upplever också en mindre efterfrågan på timmer och några har satt stopp för avverkningar på grund av detta.
- Från **stål- och verkstadsföretag** kommer olika rapporter. Vissa har ett bra orderläge och de som är starka i Asien vittnar om ett bra tryck, särskilt i Kina. Andra har framskjutna ordrar och mer osäkerhet. De företag som levererar till **fordonsindustrin** har en tuff situation även om fabriker i Europa så smått börjar öppna upp igen. De som levererar till fordonsindustrin i USA rapporterar om stiltje.
- Några som levererar till **sjukvården** och **läkemedelsbranschen** mår bra.

- Företag inom **försvarsindustrin** går fortsatt bra.
- Många **underleverantörer** pratade tidigt om råtta-på-repet-grejen. Att verksamheten fungerar så länge deras kunders verksamheter fungerar. Stor oro inom industrin leder till köp- och investeringsstopp vilket såklart drabbar nästa led d v s underleverantörer inom olika branscher. Underleverantörerna har drabbats hårt med "förlorade timmar" när de stora bolagen "hållit grindarna stängda" och service- eller monteringsjobb inte kunnat utföras. Vad händer nu när vissa öppnat upp sina fabriker på nytt? Hur fort kan volymer återupptas? Hur planerar man sin bemanning?

Handel

(handel var vid årsskiftet Värmlands näst största bransch med 14 445 anställda och Värmland stack ut nationell vad gäller hög tillväxt i gränshandel)

- **Dagligvaruhandeln** mår i stort sett bra och rapporterar nu normala nivåer. Det förändrade köpbeteendet, där färre besöker butiker men där näthandeln fått ett stort uppsving håller i sig. För handlaren är dock näthandeln dyrare eftersom det är mycket "dubbeljobb" med att både packa upp i butiken sen packa ner i kassar och sen också köra ut. Citybutiker har det dock tuffare, dels för att folk storhandlar i andra butiker dels för att det är mindre rörelse i city.
- Livsmedelsbutiker som ligger längst gränsen vittnar om en fortsatt oerhört tuff situation, iom stängningen av Norges gräns. Mer eller mindre hela omsättningen har försvunnit och Norges förberedelse att hålla gränsen stängd över sommaren oroar såklart.
- **Sällanköpshandeln** vittnar i stort om gleshet i butikerna och många har ändrat sina öppettider. Dock vittnade många butiker om fler människor i rörelse under den senaste helgen. Bygghandeln och trädgårdsföretag mår fortsatt väldigt bra iom ett uppsving av privat konsumtion. Upplevs att många väljer att renovera eller sätta igång med hem- och trädgårdsarbete. Trävaruproducenter som säljer till stora bygghandelsföretag går också bra på grund av detta.
- Bilförsäljare vittnar om tapp i försäljning. Och precis som för mäklarna är det mindre "flanerare" i bilhallarna men de som kommer in har närmre till köpbeslut. Att många bilfabriker har varit stängda bilfabriker gör att ledtiderna ökar, kunder som har beställt bilar får vänta längre på leverans.

Hotell & restaurang och kultur & nöje

(besöksnäringen var vid årsskiftet en av de branscherna med störst företags- och sysselsättningsstillväxt och Värmland stack ut nationell vad gäller hög tillväxt i gästnätter)

- Hotell, restaurang, barer, caféer, konferens, evenemang/nöjesbranschen/kultur sticker ut som den bransch som har och haft det allra tuffast redan från början. Här handlar mycket av snacket om hur sommaren kommer att bli. Och de som endast har sommarmånaderna på sig att få in hela årets intäkter är såklart extra sårbara.
- Inom **hotellvärlden** pratas det mycket om förändrade beteenden på sikt. Kommer mindre fysiska möten och resor minska behovet av hotellnätter? "Vi var först in i kaoset och kommer att bli bland de sista att komma ur det". Många ser att hela året kommer att bli påverkat och scenarios med bara inhemska gäster blir allt mer verkliga. De få rum som fortfarande hyrs ut är relaterade till byggbranschen.

- Säsongen för den värmländska **campingnäringen** rullar snart igång. Många hoppas på att kunna få några nya gäster då fler kommer att välja hemester men de spår samtidigt en stor minskning av utländska campinggäster.
- De flesta **restauranger** och **cateringfirmor** har vidtagit alla tänkbara åtgärder med stödpaket, varsel, ändrade öppettider, nya verksamhetsben och sätter nu hoppet till att smittan och därmed även restriktionerna ska försvinna så snabbt som möjligt. Man beskriver känslan av limbo och flera tror att 2020 är förlorat då de aldrig kan ta igen tappade volymer. Uttrycker även oro för att exempelvis den ökade andelen take away är en trend, att folk snart går tillbaka till gamla vanor.
- **Kulturarrangemang** som ofta har långa löptider med tidig marknadsföring och kontrakt som skrivs med en rad personer lång tid i förväg har fått ställa in föreställningar som varit planerade till såväl sommaren som hösten 2020. De arrangörer som var tidiga med att boka om sina events till tidig höst uttrycker en viss osäkerhet om dessa kommer att kunna genomföras.
- Såväl stora som små **museer** runt om i länet har stängt sina verksamheter. Dock satsar några på att öppna upp inför sommaren. Även här sätter många hoppet till att hemestern kommer att ge dem fler besökare.
- **Golfbanor** vittnar om uppsving då fler är lediga, vädret varit bra och att det är en utomhusaktivitet som även äldre personer fortfarande kan genomföra. Däremot vittnas det om mindre greenfeegäster och inställda tävlingar.
- Generellt sett blir det tydligt att krisen inom besöksnäringen slår olika hårt mot de värmländska kommunerna, då några är väldigt starka inom besöksnäring och handeln och de kringeffekter dessa branscher ger till övriga verksamheter i kommunen. Röster hörs också om att mindre kommuner kanske ändå kan komma att dra en liten fördel av situationen då man i större utsträckning kommer vilja upptäcka utflyktsmål utanför stadskärnorna.

Bygg & anläggning och fastighet

(bygg var vid årsskiftet den tredje största branschen i Värmland med 10 158 anställda och också en av de branscherna med störst företags- och sysselsättningstillväxt)

- **Byggföretag** vittnar om att de flesta byggen rullar på men att det börjar bli "lite mer grus i maskineriet". Fler vittnar om problem med leveranser av specifikt material, men i mångt och mycket anses ändå materialförsörjningen vara okej.
- Även här är bemanning och produktionsbortfall en stor fråga, men fler företag vittnar om en bättre situation nu än för några veckor sedan.
- Påbörjade byggprojekt och nybyggen verkar fullföljas men oro lyfts för vad som händer till hösten. Den stora risken ligger i nyproduktionsprojekten om marknaden viker. Och en vikande bostadsmarknad, som många är oroliga för, har stor negativ effekt på hela tillväxten.
- Företag som jobbar i folks hem har i vissa fall svårare att få tillträde.
- **Underleverantörer** vittnar om viss spridning beroende på vilka tjänster som utförs. Ett elföretag har mycket att göra nu men ser en dipp framöver. Ett glasmästeri går superbra, ett annat det rakt motsatta. Reparationer och installationer inom värme, kyla, ventilation rullar på men tror att de kommer att drabbas längre fram då de ligger sent i byggprocessen. Det finns dock en generell oro för att de större byggföretagen ska fatta beslut som snabbt kan påverka dem eller om de går i konkurs och betalningar uteblir.
- På **anläggningssidan** rullar infrastrukturprojekt och byggen fortfarande på. Även konsulter kopplat till mark och anläggning vittnar om bra tider.

- **Fastighetsägare** får samtal från hyresgäster om hyresnedsättning eller avbetalning. Reglerna är fortsatt oklara vad gäller stöd från staten så detta är en stor och omständlig process för fastighetsägarna. Vissa avvaktar planerade projektstarter för att se läget an men man avstyrker inte helt.
- Generellt sett är det ingen dramatik på andrahandsmarknaden för bostäder i Värmland. En viss utbudsminskning ses och annonstiden har gått upp lite, men även om hushållen är lite avvaktande vittnas det om att det fortfarande går att sälja bostäder. Vissa **mäklare** berättar om digitala visningar och andra om längre visningar med minder "flanerare".
- Många företag som jobbar med **kontorsinredning** vittnar om tuffa tider.
- Kommunala bostadsbolag, har vissa lokalhyresgäster som flaggat för svårigheter, men privatsidan löper på.

Transport och logistik

- **Logistikflöden** har hittills fungerat ganska bra. "Överlag så är det inte mer krångel och bök än vanligt". Vissa flaggar dock för att transporter ut är både dyrare och mer opålitliga vilket några också menar påverkar företagets likviditet. "Kunden beställer en vara och förskottsbetalar en del. Varor beställs för produktion, blir klara och leverantören vill ha betalt. Problemet blir transporten. Godset kan inte tas till kunden och kunden betalar inte slutnotan förrän godset levereras och mellanledet får ligga ute med pengar."
- Företag som exempelvis importerar från Asien befarar ökade fraktpriser. De som transporterar via flyg drabbas då det är väldigt få flyg som går och det är stor konkurrens om utrymmet på fraktflygen, något som resulterar i högre priser. Någon vittnar om att kostnaden för flygfrakt gått upp med 376 %. Några säger att det behövs dubbel så lång framförhållning som tidigare och att det är svårt med gods som är för stort/tungt för flyg. Medför ofta att det krävs omlastning till lastbilar vilket gör att det blir såväl dyrare som förseningar. När man återgår till det normala tror man ändå att dessa störningar kommer fortgå under lång eftersom det är mycket material som ska ut ur Asien.
- Finns en oro kopplat till om mycket produktion i industrin och byggen minskar eller om efterfrågan hos sågverken minskar. Följdeffekten är då att transporterna minskar.
- Företag som transporterar via sjö och järnväg säger att själva affären rullar på ganska bra, men det finns en oro över den globala ekonomin då de har globala kunder och är en del av en transportkedja som sträcker sig långt utanför Sveriges gränser.
- Godsflödet över gränsen mot Norge fungerar bra, om än att det tar lite mer tid. Företag upplever lättnader från Tullen både i Sverige och Norge och dessa är väldigt behjälpliga.
- Förändrade beteende inom sällanköpshandeln påverkar ex PostNord och deras logistik. E-handeln har gått upp ännu fortare än man spått och de har ett rejält uppsving. Många sitter hemma och handlar och vill att fler varor ska levereras direkt till dörren. Företag som levererar varor och paket når också sina kunder enklare eftersom många jobbar hemifrån.
- Varugrupper har ändrats och många **åkerier** ställer om sina verksamheter och sina flöden. De som kör mot gränshandeln, restaurang och hotell samt fordonsindustrin har det tufft medan de som kör mycket till apotek, bygghandel, pakettermineraler och levererar mat hem till folk vittnar om bra tider. Fler upplever nu att det är mindre att göra än normalt vid den här årstiden.

- Företag som jobbar med **persontransport**, såsom, taxibolag, bussföretag och resebyråer, har det supertufft. I princip allt är avbokat. De bussbolag som har sin bas i skolkörningar mår dock bättre.

Livsmedel

- Det finns i huvudsak en fortsatt god efterfrågan på svenska livsmedel men flödena ser annorlunda ut. Det är **dagligvaruhandeln** som styr den ökade efterfrågan. De som säljer till restauranger, hotell och arbetsplatser vittnar om stora tapp.
- Generellt sett finns en stor efterfrågan på närproducerat. REKO-ringar går väldigt bra och har både fler producenter och kunder än tidigare.
- 2018 års torka och faktumet att folk äter mer svenskt kött hemma har gjort att det råder brist på nötkött.
- På **gårdarna**, som är inne i en intensiv period, rullar verksamheten på. Smittskydd är en del av vardagen. Många är i fortsatt behov av arbetskraft men oron har stillats lite i och med Regeringens beslut, om att utländsk arbetskraft som är viktig i till exempel det svenska jordbruket får komma i landet.
- Värmländska **bönder** som har globala kunder påverkas av vissa länders lock down.
- Finns en viss oro kring materialbrist. Delar till jordbruksmaskiner som importeras från norra Italien nämns som ett riskmoment.

IT

- Många företag vittnar om ett osäkert läge och har gått från opåverkade till påverkade, vissa hårdare än andra. Påverkan beror på vem kunden är då vissa företag går fortsatt bra men fler upplever att deras kunder fokuserar på annat än IT-lösningar i dessa dagar. Vissa projekt skjuts på framtiden men förhoppning finns om att de kommer bli av.
- Många konsulter har nu kommit tillbaka från uppdrag och inte haft möjlighet att finna nya och istället blivit permitterade. De företag som har klarat sig bäst är de med långa konsultuppdrag som är verksamhetskritiska hos kunder.
- Någon vittnar om att ha gått från att ha rekryteringsbehov till att istället fundera på hur de ska kunna behålla sin personal. Andra har kunder som hör av sig och ser över kostnaden för IT-support, men "företagen behöver ju internet, mejl och system även om omsättning går ner eller personalstyrkan minskar".
- Servicen har minskat hos företag då fler jobbar hemifrån och färre vill ha besök.
- Flera företag som jobbar mot **e-handel** går bra. Likaså de som jobbar med datakapacitet och datasäkerhet.
- **Spelbranschen** går bra.
- Företag som levererar **kassasystem** är påverkade då många av deras kunder är inom restaurang eller detaljhandeln och det finns en oro kring framtida betalningsförmåga.

El och energi

- En samhällsviktig bransch som är van att hantera olika typer av kriser. Vittnar om att affären i sig går bra, "el och värme behöver ju verksamheterna fortsatt ha" och att det inte är någon större påverkan på energiförsörjningen.
- Det orosmoment som lyfts handlar om mindre tillgång till utländska experter som behövs i olika projekt. Dock verkar leveranser av material och bränsle rulla på.
- Osäkerhet kring kunders betalningsförmåga, några hör av sig och vill skjuta upp betalningar.
- Företag som arbetar med solcellsinstallationer är påverkade av restriktioner, men vittnar om fortsatt efterfrågan.
- Ett konsultföretag som jobbar mot elsidan vittnar om att jobben fortfarande trillar in, men i mindre mängd.
- Återvinningsföretag ser att färre kunder i olika typer av butiker och minskad produktion inom industrin leder till mindre material att återvinna. Något som påverkar deras affär.

Finans/försäkring/redovisning och juridik

- "Det har varit några kaotiska veckor men nu har vi ändå landat i en vardag. En vardag som är annorlunda". **Banker**, som tidigare vittnat om bråda dagar med massvis av frågor från företagskunder kring hantering av ekonomi och stödåtgärder upplever färre inkommande kontakter. Dock är det fortfarande mycket rådgivning kopplat till "omställningsprocessen". Frågorna kommer från alla branscher, inte bara de i kris.
- Lokalbanks som ska verka för företagen på orten har olika förutsättningar beroende på ortens branschstruktur. Banker vid gränsen mot Norge har andra utmaningar.
- Får också många frågor från personer som blivit varslade eller omfattas av korttidsarbete och som är oroliga för sin privatekonomi och sin lånesituation, särskilt fokus på amorteringsfrågor för bankerna.
- **Revisionsbyråers** verksamhet rullar på kopplat till just revision, de ser dock signaler på att kunder har köpstopp/konsultstopp på ytterligare tjänster.
- Några **affärsjurister** vittnar om färre inkomna ärenden som ett resultat av att det görs mindre affärer. De som jobbar med brottsmål har också fått många jobb inställda.

Andra tjänsteföretag

- Grad av påverkan beror på vem kunden är. Generellt oroligt i konsultvärlden då företag ser över kostnader och uppdrag som ligger löpande och särskilt tungt för de konsulter som vanligtvis sitter på plats hos kund. De tjänsteföretag som kan erbjuda digital rådgivning eller digitala tjänster mår generellt sett bättre.
- Vissa **ledarskapskonsulter/coacher** ser en ökad mängd uppdrag utifrån de utmaningar ledare möter i kristider.
- Det rör sig snabbt hos många **teknikkonsultföretag**. De med en stor andel offentliga kunder har klarat sig relativt bra men de som levererar mot företagssidan har det tuffare, någon vittnar om stopp för alla besök och tvärrit i projekten.

- Några **reklambyråer** tuffar på men andra upplever att kunder bromsar och "sätter sin kommunikation på vänt". Även större offentliga kunder drar ner på tempot i projekten då de inte har tid med viss kommunikation i dessa dagar. Nästan alla upplever att det är dåligt med nya uppdrag. Små byråer kan trots bra beläggning ha svårt att leverera pga sjukdom och vård av barn. "Aldrig har väl förkylningar kostat samhället så mycket".
- Företag som jobbar med **profilreklam** vittnar om en tyst vardag.
- Från **bemanningsföretagen** är det fortfarande spridda skurar. Vissa pratar om att pågående uppdrag och projekt rullar på i vanlig ordning men att det startas upp färre nya projekt och att det är svårt att få ut konsulter på nya uppdrag. De som är hårt exponerade mot vissa branscher har fått avslutade uppdrag med kort varsel men detta kan till viss del kompenseras av att branscher, som exempelvis läkemedels – och försvarsindustri behöver fler medarbetare.
- Många planerade rekryteringar skjuts till hösten, dels för att framtiden är oviss, dels för att många inser att det svårt att erbjuda en bra introduktion i denna tid, vilket påverkar **rekryteringsföretagen**. Några vittnar dock om rekryteringar som fortfarande går i lås.
- De som jobbar mycket med utesälj har svårt att komma till kunder, inställda möten och beslut som skjuts på framtiden. Oron för vad som händer närmast finns när nya avtal inte upprättas - många kräver fysiska möten vilka nu inte genomförs.
- **Föreläsare** vittnar om att 100% av deras föreläsningar bokats av och att de mister samtliga intäkter under perioden mars till juni.
- **Städföretag** vittnar om inbromsning av städ i folks hem. Särskilt hos äldre och barnfamiljer. Några upplever större efterfrågan på städ och sanering på arbetsplatser medan några upplever motsatsen - "nästan alla jobbar ju hemifrån".
- På gym och företag inom **friskvård/hälsa** är det glesare och många håller sig precis flytande. Vissa tror på ökad efterfrågan när detta är över då det är många hälsosfaktorer som påverkas.
- Blandade röster bland t ex **optiker** och **frisörer**, några vittnar om att de har gått från fulla tidböcker till att ha helt tomma kalendrar och andra om en mindre dipp. Drabbade i olika omfattning beroende på ex ålder på deras kundgrupp. Alla upplever dock rulljangs i bokningssystemet med många både av- och påbokningar med kort varsel.
- **Säkerhetsföretag** vittnar om fortsatt efterfrågan även om produkten uppdaterats till att passa denna "Coronatid".
- Vissa **utbildningsföretag** märker ökad försäljning av distansutbildning men de som inte erbjuder det eller snabbt kunnat ställa om till digitala utbildningar har det tufft. Vissa upplever att företag inte prioriterar utbildning i detta nu. Några tror att det kommer att bli högre tryck på utbildningar under hösten med tanke på alla omställningar som genomförts eller som kommer krävas.
- De som lever på annonsintäkter har det tufft.
- Kontorshotell har lediga rum.
- Verksamheter som är beroende av sponsoravtal har det tufft även de som behöver ha sponsorintäkter för event 2021 är drabbade.
- Några småföretagare, som har förutsättningarna, säger att de, som så många andra egenföretagare, har jobbat alldeles för mycket under en lång tid och försöker tänka att detta är ett bra tillfälle för att återhämta sig, komma ikapp och kanske jobba lite mer lagom.

Åtgärder och vad som behövs nu

Utifrån alla samtal vi haft med er medlemmar har följande behov framkommit. Behov som Handelskammaren har lyft och haft en kontinuerlig dialog om med såväl regering, som läns- och regionledning och också lyft i både regional och nationell media.

- Det pratas mycket om korttidsarbete och hyresnedsättning. Värmland sticker ut med en hög andel av totalt antal anställda som omfattas av **korttidsarbete**. Per den 5 maj hade 1292 företag ansökt om KTA (974 ansökningar har beviljats) vilket omfattar 8845 anställda. Flest anställda finns inom handel, tillverkning, transport och hotell och restaurang.
- **Omsättningsstödet** är välkommet. ”Kostnadslettnader är bra men löser inte alla problem om det samtidigt finns noll intäkter”. Några pratar om att de hade velat söka redan nu. Både företagen själva och bankerna vittnar om många företag är relativt försiktiga med att låna pengar.
- Eftersom många tror att effekterna kommer att bli långvariga, pratar många fortsatt om vikten av **åtgärder som löper även under nästa år**.
- Sett till antal **konkurser** hade Värmland 55 registrerade konkurser perioden jan-april 2020 jämfört med 39 samma period 2019 och 63 under 2018.
- Förutom stödåtgärder pratas det mycket om att vikten av en snabb global återhämtning. Värmland är ju som bekant **superglobalt!**
- Praktisk hjälp med hur företagen ska gå tillväga för att få ta del av de olika stöden är viktigt. Den regional **företagsjouren** ses som ett bra initiativ och de **omställningscheckar** som Region Värmland utfärdat verkar också populära.
- **Tips** på hur företag kan tänka. [Här har vi samlat 12 tips på hur företag hanterar Coronasituationen.](#)